

Rajamäki ym.: Ehdotus laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Eduskunnalle

Kunnallisille perhepäivähoitajille korvataan hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset työehtosopimuksen perusteella kuntien keskusjärjestöjen perhepäivähoidon kustannuskorvausta koskevan suosituksen mukaan.

Sopimusosapuolten kesken on sovittu, että kustannuskorvauksen tarkistusperusteina käytetään elintarvikekustannusten osalta ravintoryhmaindeksiä ja muiden kustannusten osalta kuluttajahintaindeksiä. Suositusta tarkistetaan kalenterivuositain käyttäen laskennan perusteenä viimeisintä käytettävissä olevaa kuluttajahintaindeksiä. Myös sopimuskauden aikana suoritetaan välitarkistuksia.

Kustannuskorvaussuositus koskee kaikkia kustannusten korvaukseen oikeutettuja perhepäivähoitajia (työehtosopimuksen liite 6). Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei kustannuskorvausta suoriteta. Ohje perustuu lakiin lasten päivähoitosta, joka on annettu 31.12.1985.

Mainitun kustannuskorvauksen verotuksellinen kohtelu on jo monen vuoden ajan ollut erilaisten epäselvyyksien aihe ja tyytymättömyyden kohde. Tyytymättömyys nousee vuosittain esiin erityisesti lopullisen verotuksen valmistuttua, ja perhepäivähoitajat, jotka ovat saaneet maksettavakseen lisäveroja, katsovat useimmiten lisäverojen johtuvan kustannuskorvausten epäoikeudenmukaisesta verokohtelusta.

Voimassa olevan lainsäädännön ja oikeuskäytännön mukaan kustannuskorvausta ei ole pidettävä verovapaana tulona. Tämän vuoksi kustannuskorvaus lisätään lopullista verotusta toimitettaessa rahapalkan päälle perhepäivähoitajan veronalaisiin tuloihin. Samalla kuitenkin tuloista myönnetään kustannuskorvauksen suurin tulonhankkimisvähennys.

Ongelmia ja epäselvyyksiä aiheutuu toisaalta siitä, että ennakko-perintälain 8 §:n 1 momentin

mukaan perhepäivähoitajille palkan lisäksi maksettavaa kustannuskorvausta ei tulisi pitää ennakonpidätyksenalaisena tulona, koska sen ei edes väitetä ylittävän todellisten kustannusten määrää. Ennakonpidätyskäytäntö on kuitenkin ollut kirjavaa ja ennakonpidätysprosentin oikeassa mitoittamisessa on ainakin ollut vaikeuksia. Juuri tästä on saattanut monesti olla seurauksena perhepäivähoitajien maksettavaksi tulevat lisäverot.

Ellei perhepäivähoitajan ennakonpidätyksen määrää ole tarkistettu verokorttien osoittamista virheellisistä prosenteista, liian pienenä toimitusta ennakonpidätyksestä aiheutuu verovelvolliselle lopullisessa verotuksessa lisämaksuja, jotka voivat olla määrältään useita tuhansia markkoja.

Erityinen tyytymättömyyden kohde perhepäivähoitajien keskuudessa on tulo- ja varallisuusverolain soveltamisessa se, että perhepäivähoitajat eivät käytännössä voi saada hyväkseen muiden verovelvollisten tavoin tulo- ja varallisuusverolain 86 §:n mukaista tulonhankkimisvähennystä. Epäkohtana on lisäksi pidettävä sitä, että useiden sosiaalietuuksien kuten asumistuen jne. määräytymisen perusteissa otetaan huomioon bruttotulot, joihin perhepäivähoitajien osalta on lisätty mainittu kustannuskorvaus.

Edellä todetun epäkohdan korjaaminen edellyttää tulo- ja varallisuusverolakiin tehtävää lisäystä. Uudessa 51 §:ssä säädettäisiin, että kunnallisille perhepäivähoitajille maksettava perhepäivähoidon kustannuskorvaus ei ole veronalaisista tuloa.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1992 alusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 29 päivänä joulukuuta 1988 annettuun tulo- ja varallisuusverolakiin (1240/88) uusi näin kuuluva 51 b §:

51 b §

Veronalaista tuloa ei ole korvaus, joka kunnalliselle perhepäivähoitajalle maksetaan hoidosta aiheutuneiden välittömien kustannusten peittämiseksi (perhepäivähoidon kustannuskorvaus). Verohallitus antaa vuosittain tarkemmat

määräykset verovapaiden korvausten perusteista ja määräistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1991

Kari Rajamäki
Jussi Ranta

Lauri Metsämäki

Johannes Koskinen
Reijo Lindroos